

94 EN NATT VID JUNGFRUNS FOT.

Saima n:o 15 och 16 11. och 18. IV 1844

I.

Herrliga äro Schweitzerbergen. Men också dalarne äro ofta sköna. Till dessa sköna dalar hörer Grindelvald. Då man kommer från nordn, från sidan af Haslidalen, har man här beträddt den egentliga bergverldens område, foten af andra Alpkedjan, och om man för första gången i sitt lif omgifves af denna verld, så måste man vara död för allt, hvad den mest storartade natur eger intrycksfullt, för att icke vandra fram berusad af beundran och värmd af rena manliga tankar och beslut. Ty detta har en skön naturs åskådande alltid med sig, att det vänder människosinnet tillbaka på sig sjelf och höjer själen till ädla känslor och tankar. De femton, aderton ären försjunka väl i svärmerier, hvilka alla röra sig kring den älskades skepnad, men med dessa följa äfven drömmar om stora bragder eller stora dygder. Vid manlig eller fullmogen qvinnlig ålder deremot har människan redan en gifven lefnadsplan, och då naturens skönhet intager hennes sinne, är det denna plan för lifvet, som känslan och tanken förädlade bearbetar, förädlade, emedan det låga, blickens klarhet fördunklande begäret i dessa stunder icke finnes.

På nämnda väg från Hasli mötes man vid uppstigandet af Reichenbach's väldiga kaskad, som i trenne tätt på hvarandra följande afsatser af tillsamman 400 fots höjd nedslungar en vattenmassa, något rikare, än den Helsingforsboerne flodtiden beundra vid Gammelstadens fall. Ett stycke ofvanom fallet kan man pröfva den lilla fröjden att på en bräcklig trädbrygga hänga öfver det i djupet vildt framforssande vattnet. Sedan har man att tåga uppför stora Scheidek, en jemn ås, tvärt afskärande den från öster mot vester sträckta dälden, långsamt hvilken vandraren här kan komma fram. Ty mot nordn inneslutes den af delvis skogbevuxna, små nätta höjder, med toppar mellan 6-8 tusen fot, och på södra sidan har man Wellhorn och Wetterhörner (11 450 f.) med kala tvärbranta väggar, och deröfver den eviga snön, skimrande af en hotfull stålblå glans. Ofta skall vandraren stadna på sin väg och häpen blicka upp mot dessa massor, som resa sig öfver hans hufvud, och längta att komma dit upp, för att skåda, huru stor och skön verlden är. En från Wellhorn hängande flik af det tusenåriga snötäcket, hvilken får namn af Rosenlavi-Gletscher, tränger ända ned i dälden och förser Reichenbach rikligt med vatten. Vid denna tid, i Maj, ger äfven Scheidek sitt bidrag. Der ligger ännu snön på sina ställen ett par alnar djup. Förunderligt är afbrottet från rik grönskande sommar till snö och vinter. Men den förras värme, ökad af de solstrålarne återsändande bergen, ledsagar oss ännu genom den sednare, och det är med rocken på renseln, plågade af den starka hettan och mödan, vi vada genom snön, trädande försigtigt fram öfver hvarje fördjupning, under hvilken en klyfta eller gömd bäck kan dölja sig.

Från spetsen af Scheidek, 6 tusen fot öfver hafvet, skådar man ned till Grindelvald. Jemnt sluttande och nästan fri från snö leder vägen till den lilla byn, som leende ligger vid foten af de norra bergen, af Bachalp. Långsuppåt detta sträcka sig sköna betesmarker med talrika kojor och Sennhütten. I bakgrunden bjuder lilla Scheideks slutning samma fredliga, glädjande anblick, och der lifvas redan bergets nedersta terasser af betande hjordar, hvilka sedda här, ifrån stora Scheidek, taga sig ut såsom grupper af leksakslam. Men på södra sidan resa sig desamma Wetterhörner och Mettenberg och Eiger (12 tusen fot högt),

och tvenne Gletscherflikar hänga ifrån Schreckhörner (12 500 fot höga) ned i dalen, der millioner ifrån dessa droppande vattenperlor bilda den strida floden Lutschine, som stormar förbi den stilla byn och dess rika trädgårdar – en rikedom förvånande att finna i deras granskap, vid 3 400 fots höjd öfver hafvet.

10 Nämnda tvenne Gletscher, likasom alla dylika nedom snögränsen, äro bildade genom is- och snömassornas nedglidande, och icke blott hvad som smälter ersättes, utan massan ökes sålunda ständigt uppfån. På den plats, som nu intages af de båda glaciererna i Grindelvald, skola fordom dalens invånare hafva bott, och man har iakttagit, att de med hvarje år inkräkta mer och mer af dalens område. Genom den starka värmen och smältningen äro de undre lagen helt och hållet genomskurna, så att Gletschern bildas af tätt invid hvarandra stående mångformade torn, höga ungefär mellan två och femhundra fot.

20 Traktens storartade natur ökas icke litet genom dessa massors närhet. Och då blicken från dem och från de öfver molnen sträckta bergspetsarne vänder sig till den lilla fredliga byn, trädgårdarne och de rika betesmarkerna, med deras på sluttningen hängande hyddor och hjordar, och örat, nyss döfvadt af Lutschines vilda dån, lyssnar till alphornen och till pinglet af hjordarnes hundradetal klockor och, sedan dessa med den sjunkande solen tystnat, när bergens skuggor hvila öfver dalen, men deras spetsar lysa i solglansen, hör en vek trestämmig, jodlande sång fråga och svara och sammansmälta och förklinga i bergen – så är intrycket af denna natur och denna omgifning obeskrifligt.

30 Bortom dalen åt sydvest stiger vägen, d. ä. gångstigen, åter upp för lilla Scheidek, som jemte det på den smala dalens andra sida liggande Bachalp utgör en fortgående gräsmatta. Intet kan i stilla landtlig trefnad jemföras med anblicken af dem och de på deras sluttning spridda kojorna. Man tycker sig här se Schweitzer natur och Schweitzer lif sådant det skildras i Romaner, och då man möter en högtidsklädd tärna, i den mörka dräkten, med de hvita ärmarne och bröststycket, som kyskt slutar i en svart coquette, försedd med silfverkedjor hängande såsom adjutanternas aiguilletter, och under Schweitzerhatten eller den svarta med spetsar prydda bahytten, hvilken aldrig fångslar de tvenne långa mörka hårflätorna, upptäcker ett blomstrande skönt ansigte, sådane de nästan allmänt träffas i Bernerland, så tror man sig se en af dessa älskande, in i bleka döden trogna herdinnor, om hvilka skaldens sånger tala.

40 Till venster ledsagas man äfven på denna väg af snöbergen. Eiger och Mönch äro inga småkullar. Men vägen stiger brant åter till sex och ett halft tusende fot och, då man genomvadat snön till åsens spets, ser man den stolta *Jungfrun* i ilande fart skjuta upp mot himlens blå, dådan de båda »Silfverhornen.» glindrande i ett sken, som ögat knappt fördrager, locka såsom en varmblodig tärnas blixtrande ögonpar. Bergverlden formas snart till två tredjedelar af en cirkel kring den beundrande vandraren och gör horisontens krets till en kedja af bländande ljusskiftningar i purpur, guld och silfver. Nickande, skönt röda alprosor förleda honom till några afsteg från gångstigen. Men han möter en
50 annan bergvandrare, förtjust och intagen som han sjelf, som berättar, att han sett nedstörtande avalancher och hört deras åsklika dån, och hvem kan då mera dröja? Med snabba steg ilar man kanske tusen fot utföre den sakta sluttande gångstigen och ser nu »Jungfruns fot» och mäter hissande höjden upp till hennes öfver de nybildade skyarne blixtrande hjessa.

«n:o 16»

II.

Till den stolta Jungfruns fot hafva vi hunnit, men ännu är det långt till natten. Medan vi här hvila ut vid det bräckliga värdshus, som bjuder oss sina enkla landtliga förfriskningar, så låtom oss taga omgifningen i ögnasigte.

Från vår plats sluttar berget mot söder temligen starkt ned i en djup dæld, ur hvilken Jungfrun tvärbrant höjer sig till 12 870 f. öfver hafvet. Hon är så nära. Man kunde fråga och svara en god vän, som fått det infallet att hänga sig ned ifrån hennes lägsta spetsar, om nemligen någon haft godheten förut bestiga dessa, der ännu icke något lefvande väsende andas. Så synes det. Men de erfarne försäkra oss, att dit ned är en timmas väg, och att vi nu befinna oss tusen fot öfver däldens botten. Lockande är också icke ett besök derstädes. Ty tvenne ofantliga snökullar resa sig der pyramidaliskt upp mot bergväggen. Dagligen ersättes, hvad solen förmår smälta, af laviner, som ljunga ned från Jungfruns hjessa, och ingen kan beräkna, huru stor massan för hvarje gång är, huru vidt den förmår utbreda sig öfver dalen, och huru många vandrare under den kunna begrafvas. Nordost om Jungfrun slingrar sig mellan henne och Mönch en väldig Gletscher-massa ända nedom vår ståndpunkt. Åt sydvest sjunker dälden allt djupare ned och försvinner i en romantisk vild kjusa in mellan snöbergen. De förnämsta af dessa äro utom de nämnda, Grosshorn, Breit, Frau, Dundergt.

När man tröttnar att beskåda och beundra dessa jettar, så ger det nöje att utspana avalanchernas vägar. Efter korrta mellanskof hörer man deras åsklika doner, och snart äro vi nog hemmastadde att upptäcka dem under fallet. Deras obetydlighet för ögat, jemförd med ljudet af deras fall, ger en måttstock för afståndet, hvilket en ovan blick icke förmår mäta bland bergen. Ett annat skådespel bjuder den stolta Jungfrun. Oupphörligt rullar hon ett lätt dok af de skyar, som bildas vid snögränsen, upp öfver sin lysande hjessa, skakar det nyckfullt åter af sig och framblickar i hela sin glans, men öfver nya skyar, hvilka bildat sig på samma punkt som de förra. Anblicken af detta molnens upphof är på en gång skönt och lärorikt. En ringa molntapp synes plötsligt i den klara luften ungefär vid gränsen af den eviga snön, hänger ett ögonblick fast vid någon af bergets lägre spetsar, men lossnar snart och, i det den snabbt höjer sig, sväller ut till ett molndok, som innan kort höljer hela öfra delen af berget, hinner dess topp och drifver derifrån såsom en rökkolonn med den i dessa höga regioner ostadiga vinden.

Vandrarrens förströelser bestå nu i betraktandet af dessa fenomen, det enda som ger taflan lif och omexling. Visserligen synas hela byar af Sennhütten der borta på slutningen af den nyssnämnda kjusan, men ännu hafva hjordarne icke flyttat så långt upp. Vilja vi söka en ny anblick, så låtom oss göra en timmas vandring vesterut, bortåt Wengeralp, på vägen till Lauterbrunnen och uppför de nordliga bergen. Vi få då skåda in mellan dessa berg söder om Jungfrun, till det såkallade stora Ishafvet, den vidträcktaste Gletschermassa inom Alpernas område. Dess horisontela diameter är 2 å 3 Svenska mil. Men de isberg, som ifrån densamma höja sig öfver molnen, öka väl hundradefalt dess yta. Bland dem är Finsteraarhorn, det högsta bland andra alpkedjans berg, 360 f. högre än Jungfrun, men ännu 1 530 f. lägre än Mont Blanc. Äfven den, som är van att färdas hela dagsresor öfver snöhöljda fält och kullar, tycker sig först nu skåda, hvad alla rimmare kalla jordens »svepduk,» i hela storheten af dess tysta, ödsliga, liflösa

tillvaro. Ty ögat finner ingen punkt att hvila på från anblicken af de stela, kala massorna.

Qvällen stundar, bergens skuggor falla långa, och skymning råder redan der nere i den djupa kjusan. Den stiger småningom uppåt och efterträdes af mörkret. Vi skola dock hinna till den boning vi lemnat, den enda punkt, der här människor finnas, förrän bergen upphört att färgas af aftonsolens glöd. Skådespelet af deras färgvexling, af den klara dagen deruppe och den skymning i hvilken vi redan inträdt, är dock för skönt, att vi ängsligt skulle spana efter väg och stig. Det bär
10 så lätt utföre, om äfven stundom något tyngre uppför en eller annan kulle. Men der äro ju de båda snöbergen vid Jungfruns fot, nu, just nu hvälfver sig dånande en störtstur af snö öfver det ena. De lätta droppar som stänka öfver våra ansigten äro kringyrande fina, redan af värmen upplösta snöpartiklar. Nej intet steg längre! Vårdshuset måste finnas der uppe på höjden. Nära en timmas mödosamt klättrande förer oss dit upp vid fullt mörker, men ännu rodnar Jungfruns anlete mot vesterns aftonglöd, hvilken likväl är fördold för oss. Vi omtala vår irrfärd och erhålla af den stilla värden i utbyte följande berättelse om:

20

DE FÖRSONADE.

En skön afton i Augusti, den rätta tiden för resor i Schveitz, begaf sig ett litet sällskap ifrån Lauterbrunnens djupa dal upp åt Wengernalp. Äfven några fruntimmer hörde till detsamma, och de suto käcka och glammande på de skrala åsnornas tvärsadlar. Synnerligast utmärkte sig en bland dem, en ung qvinna med bled teinte, som likväl nu purpurstänktes af den ovana ansträngningen. Öfver hela hennes väsende, från det matt blixtrande ögat och den bleka kinden till den veckt hållna
30 bildningen, låg ett drag af trånad och doldt lidande. När man hunnit till den brantare delen af vägen var hon en bland de första, som oroad af djurets besvärliga klättrande befriade det från dess ingalunda tunga börda. Ty hon var så smärt och vek, der hon satt i den tillsittande svarta spensen, och af en så medelmåttig längd, att hennes hvita voile nästan täckte åsnans flammande röda, galonerade schabrak. Småningom följde de öfriga damerna hennes exempel, och man föredrog att göra vandringen till fots.

Vägen stiger dock, såsom nämndt är, så brant uppåt, att äfven en mera härdad vandrare gerna andas ut efter ett par tre hundra fots klättrande. Gerna gör man det också derföre, att utsigten ned öfver den trånga, djupa dalen med dess spelande störtläckar är så romantiskt skön. Sedan man åter hunnit upp öfver branten och passerat Wengern, den högsta by i Schveitz, utbreder sig redan den snöhöljda bergverlden för den förvånade blicken. Intet under således, att tåget endast långsamt skred framåt, och att sällskapet icke hunnit serdeles långt bortom byn, förrän aftonsolens strålar redan lekte på bergens yttersta toppar. Men vägen var nu jemnare, och damerna hade åter stigit upp i sadeln. Natten lofvade blifva vackert stjernklar, och man väntade endast nöje af den sena vandringen. Blott den hastiga kylan oroade de
50 mest ömtåliga, för hvilka redan de lätta kapporna tycktes blifva otillräckliga.

Solens sista stråle hade dock knappt lemnat Jungfruns hjessa, förrän förunderligt formade svarta vålnader begynnade smyga fram kring de hvitklädda bergen. Ett mumlande dämpadt dån hördes, och vägvisarne började synbart oroliga att skynda på åsnornas gång. Mörkret tilltog

inom några minuter och en fuktig dimma susade fram ifrån sydost, prässande redan mången klagan ifrån både manliga och kvinnliga läppar. Snart var mörkret ogenomträngligt för allt annat än några ljungande blixtar, hvilka här och der framvisade en blekblå bergstopp. De följdes af en stormande vindil och en fin tät regnskur, som ytterligare för de resande försvårade ögonens bruk. De oförnuftiga åsnorna voro nu de ende, som för natten kunde skaffa dem tak öfver hufvudet.

Men antingen otålig öfver förarens idkeliga pådrifvande eller skrämde af en starkt flammande ljungeld, kastade sig djuret, på hvilket den bleka damen red, hastigt ifrån den smala gångstigen, rännde af ett egensinnigt infall förbi tvenne andra, som gingo framför detsamma, och försvann snart i det omgifvande mörkret. Inom en minut hade äfven dess hofslag och ryttarinnans fönyade ångestrop upphört att höras. Ifrig hade föraren genast följt den försvinnande i spåren, och på hans manande rop hade en gammal man i sällskapet, som tycktes taga ifrig del i det unga fruntimrets öde, lyckats förmå en annan af damerna att lemna sadeln, och en af förarena satte sig upp för att jaga efter den förlorade. Men alla försök att få djuret ifrån dess långsamma gång strandade mot dess medfödda envishet. Man gjorde lika fäfänga försök med tvenne andra åsnor. Ingen annan utväg att hjälpa fanns således, än den att nu och då under framtågandet upphäfva gemensamma rop för den förrades ledning. Men de besvarades endast af ett matt upprepadt echo. Ännu sökte man trösta den gamla mannen med hoppet, att åsnan väl tagit vägen till värdshuset på Scheidek. Tåget skred emellertid långsamt framåt, ty man förlorade ofta vägen, och förarene återfunno den endast med möda. Väl två timmar hade förflutit sedan den olyckliga katastrofen, förrän man uttröttad, genomvåt och genomfrusen anlände till värdshuset.

Värdinnan och en kvinnlig tjänsteande voro de enda, som här funnos de resande till mötes. Men dessa syntes redan hafva beredt sig till deras mottagande med en sprakande brasa och en väldig skål Glühwein med honing. Under tjogtals goda råd och uppmaningar hade den pratsamma värdinnan snart förtäljt, att den förlorade damens förare redan varit här, att han berättat, att han funnit henne dernere i dällden liggande på den våta marken med vrickad fot, men icke kunnat finna den vildblefna åsnan, att han burit henne in i en liten öde herdekoja, som fanns der på andra sidan bäcken, att nu värden och en ung rask resande herre, hvilken på eftermiddagen anländt från Grindelvaldersidan, med en i hast hopfogad bår följt föraren dit ned för att afhemta henne. Under hennes lättlöpande berättelse hade gästerna tillfälle att lyssna till stormens tjut kring den bräckliga byggnaden och till det allt tätare dofva dönet från avalancherna, hvilka vinden och regnet i förening lossade från bergen. Hvar och en prisade i sitt sinne lyckan att nu njuta skydd för ovädret och beklagade högljudt damens olycka. Och värdinnan beklagade den mest högljudt vid hvarje störtande lavin. En af dessa, starkare än de öfriga, skakade huset, så att fönsterrutorna klingade. Då knäppte den medlidsamma värdinnan sina händer tillsammans, såg blek och frågande på gästerna, men sade blott: »Det var från Jungfrun!» Endast den gamla herrn satt tyst och lyssnade vid fönstret, gick ofta ut men vände åter tillbaka till sin förra plats.

Redan hade de flesta af sällskapet i sömnens armar glömt sitt eget lilla missöde och sin nästas olycka. Blott den gamla herrn och de två öfriga vägvisarene voro ännu kvar i rummet, då en half timma efter midnatten värden i huset och den unga damens förare inträdde. Till

den gamles ifriga men med darrande röst framförda fråga, svarade den förre ett »Gud vare dem nådig!» På upprepade frågor tillade han följande upplysningar.

10 Då de tre hunnit ned i däliden, hade de med förskräckelse märkt, att ett ännu fortfarande snöras ifrån Jungfrun hvitmenat marken nära till bäckens rand. Hvarken han, värden, eller föraren hade nu mera vågat sig öfver denna. Men den resande unga mannen, som under hela expeditionen röjt serdeles raskhet och ifver att hjälpa, hade tvungit dem att utvisa kojans ungefärliga läge samt, oaktadt deras varningar och försök att kvarhålla honom, vadat öfver bäcken och försvunnit ur deras åsyn. Knappt hade detta skett, förrän ett tungt brakande upp öfver deras hufvuden jagade båda på flykten, och bakom dem nedstörtade ett snöras, som i sitt fall säkert begrafvit både kojans och den djerfva fremlingen. Ty det hade spridt snömassor öfver hela däliden, långt på denna sida om bäcken.

20 Den gamle satt ännu förstummad af sorg och fasa, under det att föraren, som var orolig öfver denna utgång, till hvilken han varit en oskyldig orsak, ännu om natten begaf sig till Wengern och uppbadade manskap. Redan i första daggrynningen, då ovädret hade upphört, begynnade arbetet. Den gamle herrn hade låtit föra sig till stället, och hela sällskapet väntade deruppe otåligt på utgången. Först nära middagen hade man lyckats uppgräfvat kojans. Lavinen hade bortsopat dess tak och utträngt norra väggen. Men derinne funnos hårdt omfamnade, med bröst mot bröst och mund mot mund, de båda, han och hon. Alla försök till deras vederfående misslyckades. Dessa armar hade sträckts till den sista omfamningen, i dessa nyss så varma, älskande bröst klappade numera intet hjerta, och dessa läppar voro för all tid slutna, stela och kalla.

30 På eftermiddagen svärmade det öfriga resesällskapet af till Grindelvald. En ibland dem, som trodde sig veta mera än de öfriga, berättade, att de båda varit – makar, han en Polack, hon en Fransyska. Deras tidiga giftermål hade åtföljts af en snar svartsjuka å den unga mannens sida, och denna hade för två år sedan jagat honom från hemmet. Här tillade berättaren ett par anekdoter, som lemnade rum för gissningar, huruvida anledning funnits eller icke. Nu förde, sade han, fadren den unga öfvergifna med sig på en Alpresa, för att skingra hennes melankoli. Och här hade nu båda sammanträffat.

40 Öfver detta sladder och öfver verdens dom voro de båda nu höjda. Hvad helst på den ena eller andra sidan var brutet – de voro nu försonade.

Denna försoningens natt vid Jungfruns fot hade blifvit en natt i natten. Ty vid berättelsens slut var äfven den sista strimma af aftonrodnadens återglans försvunnen från bergets topp. Men äfven var hvarje döljande moln försvunnet, och de himmelshöga massorna syntes än mer storartade, då de så höjde sig, vexlande klädda i månens silfverglans och i mörka skuggor, hvilka likasom speglade sig i det omgifvande landskapet. Just denna belysning passade rätt till deras stela, döda prakt. Den förhöjdes ännu af flammande blixtar, hvilka tätt på hvarandra hemskt färgade bergens toppar. Sommarvärmens följeslagare så der öfver ett vinter landskap, öfver snö och is, i en människensnatt och under fullkomligt stjernklar himmel – det var en fantastisk syn, fullkomligt ny och oväntad. Säkert skrämde åskan någonstädes nere i dalen, der borta i nordvest tycktes det, människobarnen ur deras ljuftva sömn. Här sågos icke de hotande åskmolnen, hit upp hördes icke thordönets mullrande.

Endast bergens yttersta spetsar, som blickade ned öfver dess raseri, rodnade dervid och läto nu och då sin egen åska, de störtande avalancherna, beledsaga skenet. Och deremellan var det åter så tyst, så tyst, som skulle ingen oro på jorden mera funnits, utan varit begravnen under det tusenåriga snötäcket. Och månen, och bleka stjernor skådade kallt ned öfver gravnen, der de tågade sina eviga banor.

Det var en natt, sådan ett menniskolif sällan har dem många.

95 BLAND DE FÖR LANDET MEST GAGNELIGA ENSKILDA FÖRETAG ...

Saima n:o 16 18.IV 1844

Bland de för landet mest ganeliga enskilda företag äro de såkallade Mossodlingsbolagen. Landtmannens största fiende i Finland är utan tvifvel frosten. Att kärr och mossor synnerligen gynna dess fördelser, är likaså erkändt. Uppodlingen af dessa verkar således för all framtid äfven genom att förändra klimatet. Men ofta öfverstiga sådana företag den enskildes förmåga. Genom bildandet af Bolag för detta ändamål är således ett stort steg taget för landets uppodling och en vigtig impuls gifven, skulle den blott vinna efterföljd.

I Savolaks saknas ingalunda tillfälle att gagna genom dessa så nyttiga företag. Också torde män med förmåga att på dem ingå härstädes icke saknas. Att de icke erfordra gagnlösa uppoffringar, bevisar en i Vasa Tidning införd berättelse om Mossodlings Bolagets i Vasa län förehafvanden.

Nämnda berättelse upplyser, att Bolaget, som under loppet af sju år uppodlat en egovidd om 340 tunnland, från dessa odlingar skördat i ren vinst 1 550 Rubel Silfver. Räkna man härtill, att Bolagets hela kapital utgör endast 4 600 R:!, hvilka jemte ett 2 P. C-s lån af 1 420 R-! äro medlagde i köp af jord o. s. v., så måste man medgifva, att den vedervågade ringa summan inbragt en ganska god procent. Denna framgång har likväl icke varit följd af serdeles goda år, utan tvärtom hafva t. ex. de tvenne sednaste åren varit missvextår, under hvilka Bolaget å sina odlingar skördat blott 3 1/2 korn af utsädet.

96 RED. TILLÄGGER TILL FÖREGÅENDE ARTI- KEL ...

Saima n:o 17 25.IV 1844

Red. tillägger till föregående artikel, hvars föremål äfven i dess tanka förtjenar högsta uppmärksamhet, och för hvars meddelande Red. hos Insändaren stadnar i största förbindelse, några ord angående frågans behandling i Sverige.

Det är oss bekant, att redan 3 å 4 års tid Svenska Landtbruks-Akademien årligen understödt tvenne dess elever för att inhemta kunskap i Ångsvattningkonsten å ett gods i Pommern, hvars egare för detta ändamål erbjuder fri undervisning. Under loppet af år 1841 hafva på samma Akademis bekostnad tvenne utskickade i lika ändamål besökt ett gods, Janovitz, i södra Tyskland. Den ena af dessa Löjtnan-ten O. V. Edman har utsträckt sin resa till Lombardiet, Schveitz och Frankrike. Bådas berättelser äro intagna uti »Handlingar rörande